

Arrangörslyftet

En genomlysning av arrangörsläget
Götene kommun 2017

Kultur i Väst

Helen Liljedal

Astrid Ekermo

Innehåll

Vad är Arrangörslyftet?	3
Varför lyfter vi arrangörer?	4
Projektets deltagare	5
Genomförande	6
Sex områden	11
Kommunal organisation och styrning	12
Arrangörer	14
Stöd och bidrag	19
Samverkan	22
Lokaler och scener	24
Marknadsföring	26
Direkt från arrangörerna	28
Utvecklingsinsatser	30
Avslutande ord	37
Bilagor	38

Vad är Arrangörslyftet?

Kultur i Väst arbetar strategiskt och systematiskt med arrangörsutveckling utifrån olika aspekter där vidgat deltagande, tillgänglighet och jämställdhet är viktiga perspektiv. Kulturarrangörerna är bärare och möjliggörare av dessa perspektiv. Om vi kan stärka grunderna för ett livligt och varierande arrangörsled skapas också förutsättningar för en bred och tillgänglig kultur för regionens invånare. Vår verksamhet tar sin utgångspunkt i Regional strategi för arrangörsutveckling*, ett styrdokument som anger prioritet och inriktning för de projekt som vi konsulenter för arrangörsutveckling initierar och driver. Arrangörslyftet är ett projekt där vi undersöker hur kulturarrangörer i Västra Götaland på mest relevanta och effektiva sätt, kan främjas genom en genomlysning av arrangörers förutsättningar hinder och möjligheter att verka i sina kommuner. Huvudsyftet med Arrangörslyftet är att synliggöra ideella kulturarrangörer som en viktig förutsättning för kulturlivet och för kommunens lokala utveckling. Genomlysningens fokus är att lyfta olika perspektiv och insatser för att stärka strukturer för främst ideella kulturarrangörer.

Med arrangörer avses i detta dokument personer och/eller organisationer som arrangerar kulturhändelser för en offentlig publik.

Vi är medvetna om komplexiteten i relationer mellan kommun, invånare och arrangörer och att vi under projektet inte har kommit i kontakt med alla arrangörer eller hunnit lyssna på alla argument och perspektiv. Vi tror dock att Arrangörslyftet ger värdefulla ingångar i samtalet kring kommuners arbete med arrangörsutveckling samt i diskussioner kring arrangörers värde för kommunen. Vi vill vara tydliga med att det är arrangörernas/aktörernas egna röster som redovisas i inledningen av varje punkt, vi själva reflekterar sedan utifrån samtalen och intervjuerna. Förslagen på insatser som vi presenterar bygger på intervjuerna och våra reflektioner.

*bilaga 1 Strategi för arrangörsutveckling

Varför lyfter vi arrangörer?

Vi möter ofta strukturer i kommuner där många aktörer drar nytta av kulturarrangörernas insatser men få formulerar värdet av deras engagemang. De har länge tagits för givna i det svenska kulturlivet, trots att de ideella timmar som de lägger på sina kulturarrangemang är en av de viktigaste grundpelarna i vårt offentliga kulturutbud. De står för såväl mötesplatserna där kultur möter invånare som för arbetstillfällen och utvecklingsmöjligheter för konstnärer och artister. Kännedomen om arrangörer och de strukturer som omger dem kan därför vara i behov av en uppdatering där arrangörer och arrangörskap värderas på ett sätt som främjar och lyfter deras viktiga gärning. Kulturarrangörers drivkrafter att presentera kultur för invånarna är av stor betydelse och ofta är de bärare av politiskt prioriterade värden som mångfald, jämställdhet och tillgänglighet, av eget initiativ eller genom krav som ställs i samband med att de beviljas bidrag och stöd.

Vi vet genom forskning att kultur spelar en grundläggande roll för livskvalitet för invånare och attraktionskraft för kommuner*. Genom att skapa platser och tillfällen där invånare kan mötas bidrar arrangörerna till det som man kan kalla ”samhällets kitt”, det som får oss att känna oss hemma, delaktiga och välkomna i en bygd eller i en kommun.

Begrepp som ”platsutveckling” används flitigt till exempel i och för kommuners arbete med utvecklingsprojekt och lokal attraktivitet, ord som också vi använder när vi arbetar med Arrangörslyftet. Då som en bred term för vår övertygelse om att lokala ideella krafter kan vara viktiga aktörer i arbetet att undgå nedläggningar, få invånare att vilja bo kvar och för att återuppliva bortglömda kulturarv och platser. Att vara redskap för platsutveckling är inte den lokala kulturarrangörens huvudsyfte men utan ett livligt kulturliv skapas inga attraktiva platser. Genom att arbeta med kultur- och arrangörstrukturer kan man främja möjligheter för de som vill bo, leva och verka lokalt.

*se sammanställning av forskningsrapporter på kulturivast.se/samhallsutveckling/kultur-turism-och-stadsattraktivitet-kultur-som-attraktion-och-vardeskapare

Projektets deltagare

Götene är en kommun i Skaraborg, Västra Götalands län med cirka 13 000 invånare och består av centralorten Götene, tätorterna Hällekis, Källby och Lundsbrunn samt ett stort antal mindre orter.

Kultur i Väst är en av Västra Götalandsregionens två kulturförvaltningar och erbjuder insatser i form av rådgivning, handledning och inspiration för kommuner och kulturaktörer genom exempelvis fortbildning, kurser, konferenser och utvecklingsprojekt.

Genomförande

Arrangörslyftet i Götene innebär att Kultur i Väst samlar information om och från aktörer, aktiviteter, mål, förutsättningar, statistik, samverkan och drivkrafter hos kommunen, kulturarrangörer och andra intressenter, exempelvis studieförbund. Syftet är att synliggöra nuläget för lokala kulturarrangörer i kommunen för att sedan titta på möjliga utvecklingsperspektiv.

INFÖR ARRANGÖRSLYFTET

Vi förde samtal med enhetschef och kultursamordnare på Serviceenheten som härbärgerar kulturfrågor, härnå efter kallad kulturavdelningen, för att skapa relevans och fånga upp förväntningar och behov. Sedan följde insamling av information – hur ser ideella och offentliga strukturer ut, vilka aktörer finns, vilka bör vi prata med? Vi kontaktade arrangörer och andra intressenter, där vi bokade tider för möten och besök.

Vi har hämtat information ur bland annat följande källor:

- Kommunens hemsida
- Föreningsregister och föreningsinformation
- Wikipedia Götene kommun
- Förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2023

VECKA 39-40

Vi genomförde intervjuer med representanter från kommunen, studieförbund, bygdegårdar, fritidsgårdar, arrangörsföreningar och enskilda arrangörer inom områden som musik, teater, film och konst. Vi träffade sammanlagt 28 aktörer – arrangörer, tjänstepersoner, politiker, lokalhållare, kulturbesökare och studieförbund vid personliga möten. En kompletterande enkät skickades till 15 aktörer där vi fick in två svar. Totalt genomfördes cirka 23 intervjutimmar vilka skapar underlaget för rapport och reflektion.

Se bilaga 2 Representanter vi mött, bilaga 3 Arrangörer i Götene, bilaga 4 Intervju- och enkätfrågor

EFTER ARRANGÖRSLYFTET

Efter veckorna i Götene följde bearbetning av insamlat material, med reflektioner och förslag på insatser samt arbete med presentation och överlämning.

ÅTERKOPPLING

De aktörer vi har intervjuat förväntar sig en återkoppling. Kultur i Väst distribuerar rapporten i sin helhet till de aktörer som har bidragit via samtal, mail och enkät, efter att den överlämnats till Götene kommun. Vi rekommenderar även en återkoppling från kommunen till arrangörer när rapporten tagits omhand om hur innehållet kommer hanteras. Ett år efter att Kultur i Väst avslutat sin insats i Götene återkommer vi för att göra en utvärdering av effekter av Arrangörslyftet. Vi uppmanar även kommunen och arrangörerna att sprida rapporten inom kommunens sektorer och politikområden, men även i samverkansområden med andra kommuner samt på kommunalförbunds nivå och regionalt.

Sex områden

Vi har gjort en avgränsning till sex punkter som vi menar är viktiga för arrangörerna i en kommun. Under varje punkt presenterar vi det vi sett och hört under veckorna i Götene - de intervjuades röster. Vi presenterar sedan vår reflektion och avslutar med förslag på insatser.

1. Kommunal organisation och styrning

Planläggning och politisk styrning ser olika ut i kommuner men bestämmer hur kommunen organiserar sin verksamhet.

2. Arrangörer

Arrangörernas sammansättning, drivkrafter och möjligheter är viktiga faktorer som tillsammans skapar kulturutbudet i kommunen.

3. Stöd och bidrag

Vilka stödsystem som omger arrangörer och vilka bidrag som finns att söka från kommunen är av stor relevans för kulturarrangörers möjligheter att utvecklas och verka.

4. Samverkan

Samverkan mellan föreningar och mellan kommun och föreningar är viktiga faktorer för att tillvarata resurser och kompetens.

5. Lokaler och scener

De allra flesta arrangemang förutsätter lokaler eller scener – arenor där invånare möter varandra och kulturen.

6. Marknadsföring

Att nå ut med sitt engagemang och arrangemang, det vill säga att meddela sig med publiken och informera om sina aktiviteter är ofta av högsta prioritet.

1. Kommunal organisation och styrning

Planläggning och politisk styrning ser olika ut i kommuner men bestämmer hur kommunen organiserar sin verksamhet. För verksamheten inom den kulturpolitiska sektorn är det ofta kulturstrategier, kulturplaner och andra styrdokument som ger riktning för offentlig kulturverksamhet.

Kommunens kultur- och fritidsverksamhet är placerad inom serviceenheten och löneenheten som förutom kultur, bibliotek, kulturskola och föreningar även ansvarar för kommunens löneenhet, information, kansli, mark och bygg, medborgarkontor, säkerhet, telefoni, växel och samhällsbetalda resor. Serviceenheten ligger direkt under kommunstyrelsen.

Runt årsskiftet 2017-2018 planeras en översyn av den politiska organisationen vilket troligtvis leder till inrättandet av en kultur- och fritidsnämnd. Vid skrivandet av denna rapport finns ett kultur- och fritidspolitiskt program för 2018-2023 ute på förslag att läsa på kommunens hemsida.

Kulturarrangörer och kulturarrangemang hanteras främst av kultursamordnaren. Fritidshandläggaren handhar föreningsbidrag men inte ansökningar från kulturarrangörer då dessa inte täcker de kriterier som krävs för föreningsstöd.

Kommunen har ett bibliotek placerat i centrumhuset i Götene och fyra fritidsgårdar på olika orter.

REFLEKTION

I samtal med vissa arrangörer, politik och tjänstepersoner hör vi behov av en kultur- och fritidsenhet med en kultur-och fritidschef som kan ta höjd inom området och ha tid och kompetens att kunna ägna sig åt de frågorna. Och vi kan bara hålla med. Med en så tydlig föreningsstäthet kring lokala aktörer, till exempel bygdegårdsföreningar och färre antal konst/kulturarrangörer ser vi att det finns en stor utvecklingspotential för kulturen i Götene. Men det kräver att det finns resurser och tid för dessa frågor och områden.

HJÄLP TILL
ATT HÅLLA SAMHÄLLETS
PARKER OCH PLANTERINGAR
I SNYGGT OCH TREVLIKT SKICK.
GENOM ATT SKRÄPA NED
FÖRSTÖR MAN TREVNADEN
FÖR SIG SJÄLV OCH ANDRA.
DET ÄR LAGBROTT ATT BRYTA KVISTAR
AV TRÄD ELLER BUSKAR OCH ATT
PLOCKA BLOMMOR ODLÅDE
ELLER VILDA. BLOMMAN ÄR
VACKRAST DÄR DEN VÄXER.
VAR MED OCH GÖR
GÖTENE FORNPAR
SNYGG OCH TREVLIKT

2. Arrangörer

Arrangörernas sammansättning, drivkrafter och möjligheter påverkar och påverkas av den lokala miljön. Alla dessa är viktiga faktorer som tillsammans skapar kulturutbudet i kommunen. Att titta på vilka som arrangerar och varför de gör det skapar en tydlig bild av förutsättningarna, utmaningarna och utfallet för kulturlivet.

ARRANGÖRER I GÖTENE

Vi kan inte och vill inte ställa olika kulturbegrepp mot varandra, utan se hur de kompletterar varandra. För att göra den här genomlysningen av arrangörer i Götene så komplex som den kräver kommer vi därför att beskriva två olika kategorier av arrangörer: socialt och lokalt motiverade arrangörer (hädanefter benämnda s.o.l.-arrangörer) - de som har i sin verksamhet att skapa mötesplatser och stärka sociala och lokala strukturer, samt konst/kulturarrangörer - de som drivs av konstnärliga motiv till exempel inom dans, teater, musik men även inom områden som konst, litteratur och poesi.

Götene är en kommun med många s.o.l.-arrangörer - flera livaktiga bygdegårdar, hembygdsföreningar samt även föreningar som arrangerar kulturellt utbud. Tillsammans visar de på aktiva invånare och tradition av att organisera sig i föreningsliv. Samfund och kyrkor är stora musikarrangörer i kommunen. Detta skapar, tillsammans med kulturavdelningens utbud, kulturlivet i Götene och värdet av arrangörernas insatser är stor för den lokala samhörigheten. Vad vi inte ser tydligt i arrangörsledet är vana av eller efterfrågan på att arrangera traditionell scenkonst, det vill säga, teater, dans och vissa musikgenrer.

VAD ARRANGERAR MAN?

Kulturarrangörerna vi mött arrangerar bland annat musikaftnar, kulturcaféer, filmvisningar, konstutställningar och konstrundor, poesiarrangemang, konserter och historiska spel. På caféer och mötesplatser runt om i kommunen arrangeras sommarkvällar med kultur och underhållning, och i Götene tätort presenteras musikkvällar bland annat på gatuköket. Till julkonserter i kyrkorna, dansbandskvällar på Parken och välgörenhetskonserterna i Hangelösa kommer stor publik, både lokal och tillresande. Andra har en mindre och mer intim publik som regelbundet kommer till de lokala arrangemangen. De som vi benämner som s.o.l.-arrangörer arrangerar till exempel berättaraftnar, tipspromenader, marknader och lokala samlingar av olika slag.

Förutom på den föreningsdrivna biografen så erbjuds inte mycket kultur som riktar sig till en yngre publik utanför skolan. Den unga publiken verkar

i stället ta sig till Lidköping eller Skara där ett större utbud erbjuds.

Den konstnärsdrivna verksamheten vid Ågårds Kvarn erbjuder ett nytt forum där den samtida konsten får ännu en möjlighet att presenteras och tillför därmed den lokala omgivningen möjligheter att möta nya konstuttryck.

KOMMUNEN SOM ARRANGÖR

Kommunens tjänstepersoner har som uppdrag att arrangera kulturutbudet inom skola och vård. Kommunen arrangerar även visst offentligt kulturprogram för barnfamiljer och vuxen publik, främst i samverkan med andra arrangörer. Majoriteten av kommunens egna arrangemang arrangeras i Götene tätort.

I våra intervjuer kan vi se att kommunen generellt sett är uppskattad som arrangör. Få anser att kommunen konkurrerar om platsen eller publiken. Några uttrycker att det kanske snarare är en ekonomisk konkurrens; vad hade hänt med arrangörernas möjligheter om kommunens arrangemangsbudget istället gick till deras verksamhet? Flera uttrycker också att det på kulturavdelningen verkar finnas för lite tid för själva samordningen av kulturarrangörer. Vi möts av uttryck som att "kultursamordnaren kokar soppa på en spik" och "bättre kulturutbud i en kommun med den kulturbudgeten får man leta efter" följt av "Götene sätter så färgglada kläder som möjligt på en ganska fattig kulturkropp".

Biblioteket arrangerar både arrangemang som är kommunens egna och arrangemang i samverkan med studieförbund och föreningar.

VARFÖR ARRANGERAR MAN, VILKA ÄR ARRANGÖRERNAS DRIVKRAFTER

I Götene, precis som i många andra orter med liknande förutsättningar vad gäller tradition, demografi och storlek, möts vi främst av s.o.l.-arrangörer. Exempel på vad dessa säger om varför de arrangerar är "vi vill se att det är fullt av liv i vårt samhälle och på bygdegården." och "att visa på landsbygdens kraft och skapa ett roligare samhälle".

Konst/kulturarrangörer lyfter oftare det kulturella innehållet som en del av drivkraften, och önskan om att kulturen kan spela en större roll för närområdet; "Vi vill visa att det finns intelligenta och passionerade kulturmänniskor även utanför storstadsregionerna", "jag vet att det finns kapacitet på en liten ort och vill lyfta det. Det ska inte bara vara blajföreställningar och skratta-skjortan-av-sig för att det är en liten ort, kan vara passionerat och kvalitativt och professionellt även här".

Många lyfter också den egna utvecklingen och värdet i arrangörskapet för det egna livet: "jag tror inte livet hade blivit så rikt om jag inte haft alla dessa möten med människor", "jag vill gärna bidra till att världen blir lite mjukare", "det är roligt att arrangera konserter, det ger mycket", "att få göra det man vill och att hitta en plats för lokala artister, skapa mötesplatser där musiken skapar sammanhållning".

ARRANGÖRERNAS BILD AV GÖTENE SOM KULTURKOMMUN

När vi frågat de intervjuade om hur man uppfattar Götene som kulturkommun får vi en ganska samstämmig beskrivning och ett allmänt accepterande av att Götene är en liten kommun med liten kulturbudget och "man får rätta sig efter det man har", alltså det är något de flesta inte problematiserar. Ett undantag från ett kulturellt konsensus är när Medeltidens värld kommer på tal. Där möts vi av olika åsikter, till exempel om hur satsningen har påverkat politiker till att inte vara lika djärva som man skulle kunna vara, till att det inte har gjort några större avtryck.

REFLEKTION

I kommuner som Götene, som består av många små orter i relation till en större huvudort, kan man förstå att det uppstår ett lokalt livaktigt föreningsliv. Dels tycker många att det är för långt till centralorten och man organiserar sig därför av nödvändighet, men också av lust till lokala aktiviteter.

Generellt i samhället går dock utvecklingen mot lägre ideellt engagemang inom den formaliserade föreningsverksamheten. Föreningar har därför ofta svårt att återrekrytera till styrelseuppdrag och annat regelbundet arbete och även i Götene märker vi av det mönstret. Men vi ser även vilket stort avtryck eldsjälarna sätter i kommunen. Det är förstås inte specifikt för Götene, men vi har här mött många individer som på ett starkt sätt representerar sina verksamheter.

Det är lätt att utvecklingen mot färre föreningsaktiva gör att det med nödvändighet skapas "professionella ideella", enskilda människor med drivkraft, förmåga och möjlighet att engagera sig och andra. En följd av en sådan utveckling kan vara att man gör sig beroende av enskilda medlemmar på bekostnad av den kollektiva verksamheten och att man befäster strukturer där eldsjälar lätt "bränner ut sig". I bästa fall bärs en förenings verksamhet genom tillfälliga svackor men det kan även betyda att föreningens existens står och faller med att enskilda ska orka, hinna och kunna. Det skapar en sårbarhet för kommunen när det gäller deras samverkan med föreningar i arbetet att skapa lokalt utbud. För att motverka en sådan utveckling kan vi se ett stort värde i att arbeta med starka nätverk för arrangörer. I nätverk finns möjlighet att stimulera eldsjälar samt inspirera och kompetensutveckla alla föreningsmedlemmar i de frågor som är relevanta för dem. Om kommunen har möjlighet att vara lyhörd för arrangörernas behov så kan man tillsammans möta utmaningar och nya förutsättningar genom strukturer, stöd och dialog.

I takt med att arrangörerna, som en gång startade nu etablerade föreningar, blir äldre väcks frågan om vad som händer med föreningen när drivande medlemmar inte längre orkar. En kommun kan hantera frågan på olika sätt. Man kan som arrangörsansvarig lyfta frågan om hur man stöttar den etablerade föreningen att hållas vid liv och samtidigt arbeta med förutsättningar för yngre generationer att skapa nya, livaktiga sammanslutningar för kultur. Det handlar om möjligheter för nya/unga arrangörer både att samla sig i hållbara och livaktiga föreningar men också att på annat sätt kunna finnas i arrangörsstrukturerna. Det är av vikt att kommuner ser på verksamhetens utmaningar med strukturella glasögon och har övergripande strategier för förenings- och arrangörsutveckling. På så sätt blir det inte heller den

enskilde tjänstepersonens eller föreningens uppgift att lösa stora samhällliga utmaningar som till exempel minskat ideellt föreningsengagemang.

Vi hör åsikter att centralorten tilldelas för stor andel av gemensamma resurser och att det finns efterfrågan på fler kommunala evenemang på de mindre orterna. Detta är en uppfattning om hur kommunens insatser fördelas som kan vara viktig för kommunen att reflektera över, förhåller det sig så eller när inte information kring aktiviteter ut till invånare? Oavsett vilket så finns det ett stort värde i att kommunicera utbud, vart man lägger det och varför. Ett eventuellt framtida arrangörsstöd är också en möjlighet att jämna ut arrangemangstätheten, exempelvis genom bidragskriterier som bygger på var i kommunen arrangemanget ska genomföras.

Vi har uppfattningen att s.o.l.-arrangörer inte tycker att kulturavdelningen konkurrerar om verksamhet och publik. Vi kan i dagsläget inte höra någon större efterfrågan från de arrangörerna att arrangera mer scenkonst, de som pratade om viss konkurrens från kulturavdelningens verksamhet var samma personer som själva uttryckte vilja att få/kunna arrangera kulturutbud för Götene invånare. En majoritet av arrangörerna uttrycker alltså inte önskan eller förutsättning att arrangera kulturellt innehåll, men de som gör det har både kraft och erfarenhet. Vi tycker oss dock se och höra att det är ganska lätt avhjälpta hinder för att nå varandra i den här frågan: det handlar om bättre och tydligare former för samverkan, strukturer för arrangörsbidrag och mer arbete i nätverk. Vi hör också ett behov från arrangörer om vikten av att tjänstepersoner bekräftar och ger uppskattning för de ideella insatser som görs.

Kommunens kulturarrangemang sker främst inom skolan och vården. Det är en pragmatisk och rimlig hållning att erbjuda kultur till de invånare som inte själva kan ta sig till kultur på andra orter.

I kommunala styrdokument och planer talas inte sällan om kulturens viktiga roll för lokal och kommunal utveckling, men kommunerna kan, vill och bör inte själva genomföra allt utbud. Det gör dem beroende av civilsamhället för att uppfylla kulturella mål. Götene kommun samverkar med ett stort antal ideella aktörer i sina kulturarrangemang och för kulturavdelningen blir arrangörernas insatser ovärderliga för att uppnå resultat. Detta gör frågan om arrangörsutveckling till en komplex och viktig fråga för kommunen att hantera. Ser kommunen ett värde i att tillsammans med ideella arrangörer utveckla kulturlivet och utbudet, tror vi att en av nycklarna kan vara att kulturavdelningen undersöker möjligheter att vara än mer flexibel med det egna arrangörsuppdraget. Genom att identifiera, stimulera och uppmuntra olika arrangörers förmåga och möjlighet att bredda sitt utbud till de områden kommunen arrangerar inom, kan även det resultera i att man på kulturavdelningen frigör tjänstepersoner för ett utvecklingsarbete. Det kan handla om hur man möter åldrande arrangörsled, frånvaron av unga arrangörer eller andra frågor som kommunen identifierar.

Vi tror också att det är rimligt och kanske nödvändigt att identifiera och segmentera föreningar och arrangörer när man arbetar med arrangörsutveckling i kommunen. Det handlar om att göra träffar och insatser så relevanta som möjligt för alla parter. S.o.l.-arrangörer har sina specifika förutsättning-

ar och drivkrafter som behöver egna samtalstillfällen, precis som konst/kulturarrangörer. När man urskiljt grupper/individens enskilda behov kan man lättare komma fram till aktuella utmaningar, möjligheter och hinder.

Vi ser att strukturella relationer mellan stad/land eller centralort/mindre orter/landsbygden är en utmaning överallt i takt med urbanisering och koncentration av befolkningen till större städer. I Götene har vi i våra samtal också mött de frågorna, framför allt i de mindre orterna, där man menar att centralorten får mest del av kommunala medel och att resurserna medvetet bör fördelas mer över hela kommunen.

Det är tydligt att många vi talar med, såväl s.o.l.-arrangörer som konst/kulturarrangörer, förhåller sig till storstaden som motpol och att stora delar av deras drivkraft springer ur viljan att visa på landsbygdens kraft, i förhållande till den större orten. Storstadsnormen som avspeglas i detta, att så många uttalanden handlar om att landsbygden *också* kan, kan såklart botten i att vi som intervjuat själva är grundade i Göteborg, men kan också spegla en känsla av att Götene som ort inte lyfts i kraft av sig själv, utan hela tiden i förhållande till något annat.

I en majoritet av regionens kommuner finns kommunala ekonomiska bidrag att söka för arrangörer. Det rör sig om både föreningsbidrag, verksamhetsbidrag och rena arrangörsstöd. I Götene har arrangörerna i stort sett inte tillgång till något av dessa, med undantag för Snabb Slant som vänder sig till unga arrangörer. Vi, liksom en stor majoritet av arrangörerna i Götene tror att ett sökbart och formaliserat arrangörsstöd skulle öka utbudet både vad gäller antal och kvalitet. Med en offentlig finansiering minskar de egna riskerna vilket innebär att man kan våga mer och orka längre som arrangör. Offentliga stöd kan även vara ett sätt för kommunen att styra den kulturella utvecklingen. Om kommunen generellt önskar mer kulturellt innehåll kan bidrag utformas för arrangemang med professionella kulturaktörer, om man önskar mer aktivitet utanför centralorten kan dessa aspekter göras till kriterium. Även samverkan, omfattning eller satsning på unga talanger kan främjas specifikt om man väljer att lägga dessa som kriterier. En annan viktig aspekt med arrangörsstöd i olika former är att en arrangör har möjlighet att få regionala och nationella stöd först när den egna kommunen är med som finansör.

3. Stöd och bidrag

Kommunerna är den klart viktigaste finansiären av den ideella sektorn, om man bortser från arrangörernas egen ideella arbetstid. Inom kultursektorn är det oftast arrangörsbidrag som bidrar till utbud och även om många ideella och kommersiella arbetar utan offentliga stöd är det kommunens hantering av arrangörsfrågor och tilldelade bidrag som skapar en grund för arrangörer att verka lokalt.

KOMMUNALA BIDRAG FÖR KULTURARRANGÖRER I GÖTENE

Götene kommun har inga föreningsstöd att söka för kulturföreningar, som man har för fritids/idrottsföreningar. Det finns inte några formella arrangörsstöd för enstaka eller återkommande arrangemang. Bygdegårdar får lokalstöd baserat på kvadratmeter och samtal pågår om att vidga detta stöd även till hembygdsgårdar.

En snabb slant – För drogfria arrangemang av och för unga inom Götene kommun. Upp till 5000 kronor kan sökas. Söks cirka en gång/månad vilket är ungefär vad som finns utrymme för i organisationen. Den totala bidragssumman ligger på 30.000/år och kommer från Folkhälsorådet, Fritid ungdom och kulturavdelningen i samverkan. Arrangören kan söka för samma idé en gång.

Det går även att få ekonomiskt stöd och förlustbidrag för andra kulturarrangemang genom kommunen, men stöden är inte formaliserade eller sökbara. Kulturarrangörer med större arrangemang har möjlighet att söka stöd direkt från kommunstyrelsen, som är ansvarig nämnd för kulturfrågorna.

Kulturavdelningen ger flera icke-monetära stöd till arrangörerna. Bland annat biljettförsäljning utan serviceavgift, affischtryck och -distribuering samt stöd med lokalhyra för de som vill arrangera i centrumhuset. Det är dock många arrangörer som frågar sig varför det inte finns stöd att söka och uttrycker behov av medfinansiering för att kunna ta höjd och risker i sitt arrangörskap. Alla föreningar i kommunen har rätt att en gång/månad gratis använda kommunens lokaler.

ÖVRIGA BIDRAG FÖR KULTURARRANGÖRER I GÖTENE

- Sparbanksstiftelsen beviljar bidrag till arrangemang och idéer som stärker bygden. Stiftelsen har möjlighet att ta emot fler ansökningar från Götene än vad som nu kommer in.

- Studieförbunden spelar en stor roll för arrangörskapet i Götene och finansierar en inte obetydlig del av kulturutbudet genom stöd till arrangörerna.
- Den regionala föreningen KulturUngdom delar ut K-pengar till kulturprojekt av unga mellan 13 och 30 år. Två aktörer i Götene har fått beviljat stöd från KulturUngdom de senaste tre åren, men dessa har främst rört sig om produktion och inte arrangemang.
- Destination Läckö Kinnekulle kan stötta med marknadsföring och coaching. De säger sig vara en underutnyttjad resurs för arrangörerna och kan bistå med översyn, samverkan och kommunikationsstöd och kommunikationsinsatser.

Ekonomiska stöd finns även på regional och nationell nivå och dessa kräver i stort sett alltid en lokal medfinansiering.

Arrangörerna i Götene har i stort sett inga formaliserade ekonomiska stöd att söka från kommunen. Det finns de arrangörer som klarar sig utan detta och löser det, antingen genom att arrangera sådant som klarar sig på biljettintäkter och sponsorer eller att helt enkelt hålla nere de ekonomiska riskerna till ett minimum. I de fall arrangörerna exempelvis vill arrangera kultur med mer kostsamt innehåll blir det dock svårare. I många kommuner finns i sådana fall ett arrangörsstöd att söka antingen per tillfälle eller per verksamhetsår. Majoriteten av arrangörerna vi talat med skulle önska ett sådant stöd, med argument som “det skulle göra att vi behövde formulera oss tydligare kring vår verksamhet”, “vi skulle våga satsa mer om vi slapp den stora ekonomiska risken” och “det skulle ge lite lugn och ro och vi skulle hålla längre som arrangörer”.

En arrangör vi pratade med arrangerar främst i en närliggande kommun trots att de själva bor i Götene. I grannkommunen får de ett litet ekonomiskt stöd för sina arrangemang och i övrigt fria händer att arrangera efter sin egen vision. På frågan om de skulle flytta verksamheten till Götene om de fick liknande förutsättningar här så sa de ja. Enligt arrangören är det som behövs att någon säger “Välkommen att göra det här! Ni får fria händer.”

Det finns alltså kulturarrangemang att hämta hem för kommunen. I många kommuner går det att söka föreningsstöd även för kulturföreningar. Det skapar ett litet utrymme för grundverksamheten och kan i många fall öka hållbarheten i föreningarna. Föreningsstöd till kulturförening kan även villkoras med perspektiv eller aktiviteter som kommunen anser viktiga för kulturlivet, exempelvis offentliga arrangemang eller jämställdhet och tillgänglighet.

REFLEKTION

Arrangörer bidrar med sin tid, sitt engagemang och sitt nätverk och det är rimligt att det offentliga är med och finansierar utbud som alla dess invånare kan få ta del av. Då uppstår större möjligheter och trygghet för arrangören och jämvikten i samarbetet blir större.

Det kan krävas ökad kulturbudget för kommunen om man väljer att införa ett arrangörstöd, men om satsningen leder till att fler arrangörer presenterar kulturellt innehåll kan det även skapa större utrymme för tjänstepersoner att arbeta med samordning och utveckling av kulturen i kommunen.

Att vissa ansökningar om kulturstöd går direkt till kommunstyrelsen i Götene kan skapa en vitalitet, då det är svårt att ta höjd för dessa satsningar inom budgetram. Denna möjlighet bör dock formaliseras så att det blir tydligt för alla att den finns, hur det går till och vilken återkoppling man kan vänta sig.

Studieförbunden fyller i många hänseenden rollen som finansiär för arrangörernas kulturarrangemang men kan ibland få en alltför central funktion om inte kommunen också kan ge monetära stöd. Det gagnar arrangörer om kommuner kan verka som stabil och förutsägbar finansiär och studieförbunden ses som en nära och flexibel stöd- och samverkanspart.

De icke-monetära stöd som kulturavdelningen ger: affischeringsstöd, marknadsföringshjälp och biljettförsäljning är uppskattade av arrangörerna. Dock har ett mindre antal arrangörer upplevt en viss godtycklighet i om och när man kan ta del av de stöden. En formalisering och kommunikation kring detta på kommunens hemsida kan troligtvis svara på det behovet.

Snabb Slant för unga arrangörer är en bra satsning och en chans för unga att skapa egna arrangemang, prova sina idéer och få erfarenheter av arrangörskap. Att stöden bara kan sökas för samma idé av samma arrangör en gång kan såklart förklaras med bemanningsfrågan, men vill man stötta de unga att skapa sig en arrangörsvana så är kontinuitet och stöd i utvecklingen en stärkande förutsättning.

4. Samverkan

Samtidigt som man verkar för att skapa ökade resurser för arrangörer och arrangörsutveckling i en kommun eller förening är det viktigt att arbeta effektivt och kreativt med de befintliga medel och styrkor man redan har. Ett verkningsfullt sätt är att skapa rutiner för samverkan mellan föreningar och mellan kommunen och föreningar, för att på så sätt sprida resurser till fler och över tid.

Vid våra samtal med arrangörer möts vi av uppfattningen att man har god kontakt med kulturavdelningen på kommunen. Många arrangörer samverkar med kommunen vid arrangemang men flera pratar också om vikten av samordning och vi hörde goda förslag från arrangörer kring just samverkansfrågan: “vi hade gärna haft samarbete med kommunen kring ett större arrangemang/år för att förädla varandras insatser”. Man vill gärna ha “tydligare dynamisk samverkan med kultursamordnaren, där man lägger program tillsammans, hela säsongen kan läggas som en runda”. Man vill även medverka i samtal kring “hur det generella programmet kan breddas och användas mer, till exempel möta sångerskan i samtal om konst, osv”.

Sparbanksstiftelsen som nyligen har tillsatt en kommunikationsstrategi menar att god samverkan med kommunen kan stärka kunskap om vilka projekt som kan ge bra utdelning för bygden.

Generellt ställer sig arrangörer positiva till att komma på nätverksmöten, men man menar att det bör finnas en konkret idé och tanke, “inte bara för att ge information”. Ett behov som upprepades var hjälp med att hitta utbud, vilket även skulle kunna vara en anledning att nätverka.

REFLEKTION

Som ofta i mindre kommuner och på små orter bildas det informella strukturer av samverkan, snabba vägar till besked och beslut vilket ibland är en styrka för verksamheten, men det informella kan också bli exkluderande och orättvist. Vi hör meningar som att “politiken kan lätt ta på sig även tjänstepersonens roll. Man får inte tappa roller, tydlighet och regelverk”.

Nödvändigt att lyfta i diskussionen om stöd med utbud är att statliga och regionala verksamheter, bland andra Kultur i Väst, som tidigare haft inom sin verksamhet att samla, visa och sprida musikutbud till kommuner och arrangörer, en roll som nu i mångt och mycket lämnats, har skapat ett glapp i strukturerna som kommuner och arrangörer själva får fylla. I väntan på

sådana strukturer eller nya initiativ på de regionala och nationella nivåerna blir nätverkande och samverkan ett sätt att möta dessa behov. Eftersom det finns ett generellt stort förtroende för kulturavdelningen kan vi se att det kan vara av betydelse att kommunen tar på sig en mer nätverkande roll och skapar en plattform för detta vilket kan ses som en fortsättning på de föreningsträffar man haft.

5. Lokaler och scener

En förutsättning för olika kulturella arrangemang är gemensamma mötesplatser och det är avgörande att kommuner kan erbjuda sådana miljöer. De allra flesta kulturarrangemang förutsätter olika former av lokaler eller scener och det är av vikt att behoven möts inte enbart utifrån det konstnärliga perspektivet utan även som ett svar på invånarnas behov av träffpunkter.

Kommunens Centrumhus används flitigt av arrangörerna i centralorten. Här ligger den föreningsdrivna biografen, konstföreningens utställningsrum och fornminnesföreningens museum i lokaler som i stort sett är bekostade av kommunen. Alla föreningar har även möjlighet att kostnadsfritt låna lokal i centrumhuset en gång per månad för möten och arrangemang. Flera arrangörer vi pratat med lyfter det som något positivt medan andra problematiserar det och uttrycker att det konkurrerar med de fria lokalhållarna som gärna skulle hyra ut sina lokaler till andra föreningar och arrangörer.

Andra lokaler som används av arrangörerna är bland annat bygdegårdar, hembygdsgårdar, kommersiella lokaler, Parken, Liljestenskolan, kyrkor, Kollängens tingshus, restauranger och caféer. I Hällekis drabbades Folkets hus av en brand för några år sedan vilket gör att bygden i stort sett står utan mötesplats.

Många av s.o.l.-arrangörerna är också lokalhållare och har då tillgång till egen scen i det område där de verkar. Där är själva tillgången till lokal därför inte ett problem, däremot är det kostsamt, både i tid och pengar, att hålla dessa ofta äldre byggnader i skick och drift. Samma personer som kanske annars skulle ha kraft att skapa innehåll är ofta istället upptagna med att sköta fastigheterna. Konst/kulturarrangörerna är ofta utan egna lokaler och hänvisade till att låna och hyra andras scener och rum.

REFLEKTION

På många orter är lokaler och scener ett stort bekymmer som hindrar kultur att möta publiken. I Götene är bilden dubbel, då många, framförallt s.o.l.-arrangörer, uttrycker att de är nöjda med de lokaler som finns, medan andra som har verksamhet mer sällan, men med större krav på lokaliteter när de väl arrangerar, önskar att det fanns större utbud av lokaler i kommunen. En liten kommun som Götene kan knappast avkrävas att möta alla behov på lokaler eftersom vissa typer av lokaler efterfrågas alldeles för sällan för att motivera investeringar. Liljestenskolas foajé byggdes nyligen om och

vad vi fått höra så blev inte kulturaktörer inbjudna i den processen förrän i efterhand. Då erbjöds arrangörerna och kulturavdelningen att använda scenen för kulturarrangemang. Flera arrangörer har dock påpekat för oss att scenen inte är funktionell och därför sällan kommer användas. Det finns aktörer som ibland behöver en scen av den storleken, vilket gör att en diskussion kring korrigeringar av scenen kanske borde aktualiseras.

Kommunen ger i nuläget kvadratmeterstöd åt bygdegårdarna. Kommunen arbetar med ett förslag som innebär att detta stöd även ska kunna ges till hembygdsföreningar vilket vore en bra insats och en lättnad för de i många fallen äldre ideella krafter som handhar dessa viktiga lokaler och scener.

6. Marknadsföring

Att nå ut med sitt engagemang och arrangemang, det vill säga att meddela sig med publiken och informera om sina aktiviteter är ofta av högsta prioritet för arrangören. Arrangörer har olika förutsättningar att nå ut och en viktig faktor för att lyckas är att använda befintliga resurser rätt, hitta sina målgrupper och använda rätt kanaler.

Arrangörerna vi mött i Götene kommunicerar bland annat genom:

- sociala medier
- hemsidor
- Nya Lidköpings tidning (NLT)
- Götene tidning
- kommunens kalendarier
- kommunens affischeringstavlor
- samverkan med andra arrangörer
- information i brevlådor

I Götene erbjuder kommunen konkret stöd kring marknadsföringen. Arrangörer kan få hjälp med att trycka affischer, affischering och biljettförsäljning vilket många menar är en stor hjälp som underlättar både ekonomiskt och tidsmässigt.

Gratistidningen Götene Tidning, som delas ut till alla kommunens hushåll täcker i princip det mesta som händer i kulturväg, och många arrangörer annonserar även i tidningen. Under våra intervjuer blir det tydligt att Götene Tidning är en mycket central del i många av arrangörernas kommunikation och tidningen lyfter medvetet arrangemang som viktigt redaktionellt innehåll. Även NLT har ofta material som lyfter fram arrangemang.

Arrangörerna pekar inte på marknadsföring som något stort hinder i verksamheten. Frågor om otydlighet kring vilka som hamnar i kalendarier påtalades dock av några arrangörer och flera efterfrågade samverkan kring exempelvis annonsering, som många upplever för kostsamt.

Några arrangörer lyfte att affischeringstavlorna domineras starkt av kommunens egna arrangemang och upplevde att de fria arrangörerna var undanträngda.

REFLEKTION

Att marknadsföringen inte lyfts som en stor fråga för arrangörerna kan ha att göra med att majoriteten är s.o.l.-arrangörer och därför har sin publik nära, både geografiskt och relationellt. I de fall som konst/kulturarangörernas verksamhet växlar upp ökar eventuellt också behoven av stöd och ekonomi till marknadsföringen av arrangemang.

Vi vill också påtala att ifall Götene Tidnings inriktning ändras så kan kommunens krafter behövas för att stötta arrangörerna i det förändringsarbete som kommer krävas för att hitta nya vägar för marknadsföring och kommunikation.

Direkt från arrangörerna

En viktig del av Arrangörslyftet är att undersöka vilka utmaningar arrangörerna själva tycker att de möter eller står inför. Under intervjuerna och i enkäten ställde vi frågorna: vad gör det enkelt att arrangera i Götene, vad är det som gör det svårare och vilka åtgärder de ser skulle kunna underlätta deras arbete. Deras synpunkter har resulterat i underlaget för våra reflektioner och förslag på insatser, men vi vill även ge röst åt dem vars idéer inte lyfts i övriga texter i rapporten. Vi presenterar dem utan inbördes rangordning.

LÄTT MED ATT ARRANGERA I GÖTENE

- Fungerande samarbete med kommunen och studieförbunden
- Lokala kommunikationsvägar, Facebook och Coops anslagstavla, när 95 procent och det är gratis
- Frånvaron av arrangemang gör att det uppskattas när något händer
- Egen bra lokal
- Lätt att komma i kontakt med kommunen
- Stort gensvar vid föreställningar
- Lätt att få publik vid vissa tillfällen

SVÅRT MED ATT ARRANGERA I GÖTENE

- Svårt att arrangera större saker på grund av att det saknas passande lokal
- Svårt att hitta ideell men ändå trogen personal
- Konkurrens från Skövde och Lidköping
- Engagemanget hos folk, att få med folk och få dem att komma
- Avsaknad av tradition att organisera sig och gå på arrangemang
- Att hitta utbud som går hem
- Svårt att inte kollidera, även med arrangemang i andra kommuner
- Annonser är dyrt
- Det saknas föreningsstöd
- Hade kunnat ta hit mer kända personer om det fanns mer pengar
- Efter sorgliga historien med Medeltidens värld har det skapats mer stelbent och orolig byråkrati. Onödigt försiktiga och rädda
- Bristande gensvar från kommunstyrelsen
- Ekonomin. Vill inte gå med förlust för arrangemang
- Brist på kännedom om varandra är ett hinder

SMÅ OCH STORA ÅTGÄRDER SOM SKULLE FÖRBÄTTRA FÖR ARRANGÖRER

- Coachning och stöd på olika sätt, administrativ och rådgivande hjälp
- Busstransport från centrum till arrangemang
- Kommunen kan stärka med medlemsförmåner för föreningar
- Någon som stöttar upp med att lägga in program i kalendarier
- Hjälp med utvecklingstankar
- Stöttning att ordna lokala nätverk
- Kalender som gör hela kommunens program/aktiviteter möjligt att koordinera - inom olika sektorer
- Man måste se vad som verkligen sker, vilka förmåner får andra arrangörer, mer öppen dialog vore fint
- Skyltning är ett problem, om man ska underlätta för landsbygden så måste man ändra principerna
- Hembygdsföreningar och bygdegårdsföreningar borde gå ihop
- Hjälp med föreningsutveckling, en arbetsbeskrivning på varje stol för alla i styrelsen
- Nyanlända har ingen kunskap om strukturer för föreningar och föreningsverksamhet Det bör finnas samlingspunkter som informerar om detta, vilket kräver bred folkbildning kring hur man organiserar (sig i) civilsamhället i Sverige
- Man borde finnas med i någon slags pool där det är en självklarhet att man finns i kommunen när det behövs en speciell kompetens

REFLEKTION

Svaren här, och de som vi presenterar i löpande text och i våra förslag på insatser, ger en bra fingervisning om Götene kulturarrangörers behov.

Vi menar att om kommunen samlar till nätverksträffar kring utvecklingsfrågor kan dessa tankar kring behov och förslag på förändringar komma att bli en bra grund att starta vid. Vi tror att kommunens samverkan och kontakt med arrangörsleden skulle gynnas av gemensamma strategiska diskussioner med olika teman.

Utvecklings- insatser

Här nedanför kommer förslag på insatser som vi anser kan stärka arrangörskapet i Götene. En del är enkla och andra mer långsiktiga, man kan välja enstaka insatser eller flera i en strategisk plan för arrangörsutveckling. Vi presenterar utvecklingsområdet med bakgrund, förslag på insats, målsättning och föreslagen utförare.

1. KOMMUNALA STRUKTURER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

1.1 Team kring kulturutvecklingsfrågor

Bakgrund:

Förutsättningarna för kulturell utveckling förändras över tid och på kommunal nivå är det viktigt att det finns ett levande samtal och kompetens kring dessa frågor.

Förslag:

Ett team av medarbetare samlas kring kulturutvecklingsfrågor. Teamet kan bestå av en mindre samling tjänstepersoner som berör kulturområdet, samt någon extern referensperson.

Målsättning:

Ökade förutsättningar att möta en föränderlig värld och bygga och stötta ett starkt kulturliv i kommunen.

Utförare: Kulturavdelningen

2. STÖD OCH BIDRAG

2.1 Införande av arrangörsstöd

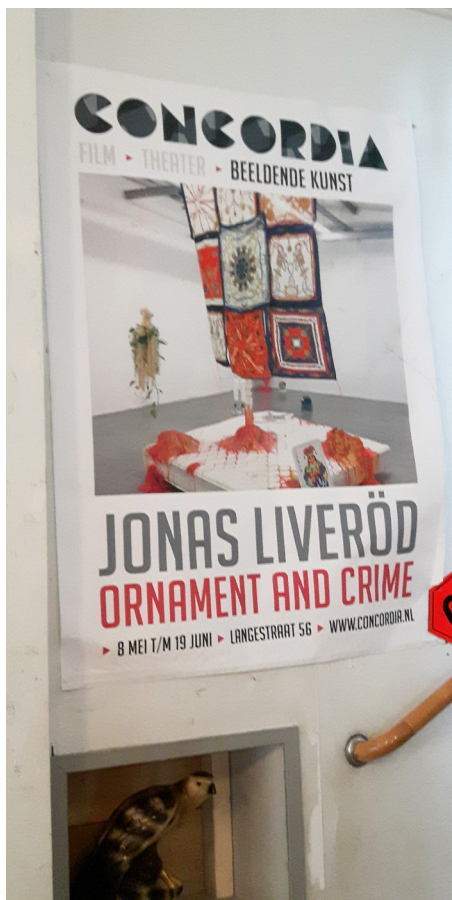
Bakgrund:

I nuläget finns inga finansiella stöd för kulturarrangemang att söka från Götene kommun.

Förslag:

Stöd för kulturarrangemang införs.

Målsättning:

Möjligheterna ökar att arrangera kultur i Götene. De fria arrangörerna ökar sitt utbud. Kommunen får ett verktyg att främja arrangemang de anser särskilt värdefulla, exempelvis kulturellt innehåll eller aktuellt tema. Arrangörerna vågar ta risker och erbjuda andra arrangemang.

Utförare:

Götene kommun. Kultur i Väst konsulterar processen om så önskas.

2.2

Arrangörer till utbudsdagar

Bakgrund:

Få av arrangörerna i Götene erbjuder någon form av scenkonst. Under Arrangörslyftet uttrycktes behov av hjälp med och kunskap om var man hittar utbud samt samordning kring utbudsdagar.

Förslag:

Kommunen tar med representanter från intresserade arrangörsgrupper, eller s.o.l.-arrangörer på utbudsdagar eller liknande arrangemang där bokningsbar scenkonst visas upp.

Målsättning:

Minskad tröskel att börja arrangera scenkonst på de små scenerna i kommunen. Inspiration och utblick för arrangörer och möjlighet för kommun och arrangör att samverka om arrangemang.

Utförare:

Götene kommun.

2.3 Formalisering och kommunikation av kommunens stöd

Bakgrund:

I nuläget har kommunen ett antal icke-monetära stöd och har ibland även gett ekonomiska stöd, exempelvis förlustbidrag för arrangemang. Flera arrangörer har dock uttryckt att man inte vet vilka förutsättningar som krävs för att få tillgång till dessa stöd, vilket kan skapa känslan av orättvisa förhållanden och exkludering.

Förslag:

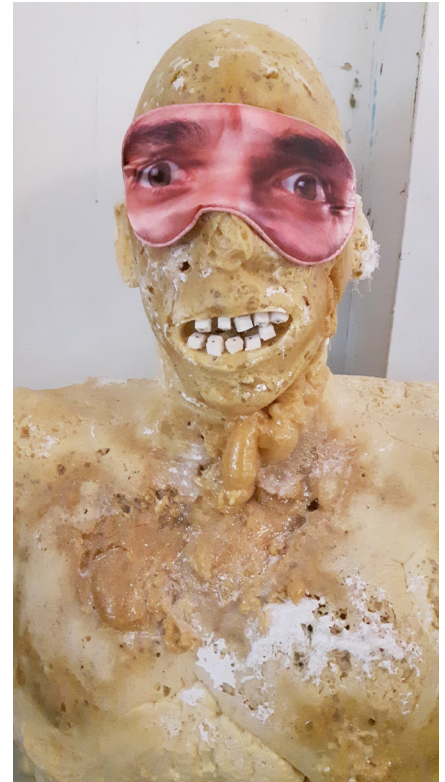
Strukturer och formalisering av stöd som enkelt kan kommuniceras via kommunens hemsida. Detta gäller även möjligheten att skicka ansökningar direkt till kommunstyrelsen för större arrangemang.

Målsättning:

Tydighet i kommunens principer för kulturstöd, ökad tillit till kommunen, ökad bredd på arrangörer som får del av stöd och bidrag.

Utförare:

Götene Kommun med stöd av Kultur i Väst om så önskas.

2.4 Samtal mellan Götene kommun och Sparbanksstiftelsen

Bakgrund:

I vårt samtal med Sparbanksstiftelsen uttryckte representanten att det finns möjlighet att stödja mer kultur i Götene än vad som görs i nuläget, men att de inte alltid har kunskapen om vilka arrangemang som skapar mervärde för bygden.

Förslag:

Samtal mellan kommunen och Sparbanksstiftelsen kring om det finns möjlighet att skapa en struktur för samverkan där kommunens tjänstepersoner, till exempel ett team, eller ett råd av arrangörer, kan komplettera Sparbanksstiftelsens kunskap. Detta kan öka möjligheterna till att stiftelsens medel stöttar kulturutveckling i kommunen.

Målsättning:

Större del av Sparbanksstiftelsens medel kan satsas på kultur i Götene vilket skapar ett växande kulturutbud med vinster för både invånarna, kommunen och stiftelsens syften.

Utförare:

Götene Kommun i samtal med Sparbanksstiftelsen

2.5 Föreningsstöd till kulturföreningar

Bakgrund:

I många kommuner finns föreningsstöd som ett grundstöd även för kulturföreningar. Götene har inget sådant stöd.

Förslag:

Införande av föreningsstöd för etablerade kulturföreningar. Exempel hos andra kommuner går att hitta i exempelvis Lerum, Skövde, Partille och Västerås.

Målsättning:

Ökad hållbarhet för de ideella krafterna, större möjligheter för långsiktig planering och ökad kraft i föreningslivet.

Utförare:

Götene kommun

2.6 I det fall beslut om införande av arrangörsstöd tas: Dialog vid bidragsutlysning samt återrapportering

Bakgrund:

Arrangörernas kännedom om varandras verksamhet är en stark grund för samverkan. Arrangörers och kommunens samtal kring stöd och bidrag är viktig för förankringen kring stöden.

Förslag:

I samband med utlysning av, för arrangörerna relevanta stöd, samlas arrangörerna av kommunen för samtal kring bidragsbedömningar, prioriteringar och teknikaliteter för stöd. Möjlighet till dialog och feedback kring systemet bör också finnas. I samband med arrangörers återrapportering samlas arrangörer som fått stöd för att även muntligt för varandra berätta om verksamheten som stöttats. Samtal kring hur stödet/arrangemangen skulle kunna utvecklas samt hur arrangörerna kan samverka initieras. Här kan även samtal kring samordning av kulturprogrammet ske.

Målsättning:

Stark förankring om stöd hos arrangörerna, öppen dialog kring stödsystem samt ökad samverkan och kännedom mellan arrangörerna.

Utförare:

Götene kommun med deltagande av kulturarrangörerna

2.7 Utveckling av en Snabb Slant

Bakgrund:

I nuläget finns stödet Snabb Slant att söka för unga arrangörer. Stödet fungerar väl men kan bara sökas av samma arrangör för en viss idé en gång.

Förslag:

Stödet utvecklas så att samma arrangör kan söka flera gånger för samma koncept, ifall inte arrangörsstödet i kommunen utvecklas så att arrangören istället kan söka detta. Möjligt är, för att inte lägga mer arbetsbörda på fritidspersonal, att stödet i takt med arrangörens vana och mognad istället kan hanteras av kultursamordnare och självständigt från Fritid Ungdom.

Målsättning:

Unga som får smak för arrangörskapet får en möjlighet att bygga upp en arrangörsvana och en målgrupp för återkommande arrangemang.

Utförare:

Götene kommun

3. SAMVERKAN

3.1 Kommunens eget arrangörskap kontra utvecklingsarbete

Bakgrund:

Kommunens kultursamordnare lägger en stor del av sin tid på att arrangera kultur. Det skapar ett viktigt och uppskattat grundutbud i kommunen. Dock ges inte lika mycket plats för den potential som samordnaren skulle kunna ha för att arbeta med utveckling av de fria arrangörernas förutsättningar.

Förslag:

Ett medvetet och strategiskt utforskande startar, med målsättning att samordnaren ska kunna backa något från arrangörskapet till förmån för utvecklingsarbete och samordning mellan de fria arrangörerna.

Målsättning:

Mer utrymme skapas för att arbeta med de långsiktiga förutsättningarna för ett livaktig kulturliv där fria krafter och engagerade arrangörer står för grunden i kulturutbudet.

Utförare:

Götene kommun

4. LOKALER OCH SCENER

4.1 Plan för korrigerig av scen på Liljestensskolan

Bakgrund:

Flera arrangörer har lyft behovet av fler möjliga scener i kommunen. Liljestensskolans foajé byggdes nyligen om med bland annat det syftet. Dock blev scenen inte ändamålsenlig och kan därför sällan användas, trots fina investeringar i professionellt ljudsystem.

Förslag:

Se över möjligheterna för en korrigerig av scenbygget för att tillgängliggöra scenen för fler potentiella arrangörer. En sådan planering och process görs i så fall tillsammans med de arrangörer som kan tänkas ha behov av scenen.

Målsättning:

Fler scener för kulturarrangemang och mer och bredare utbud för invånarna i Götene.

Utförare:

Götene kommun

Avslutande ord

Vi vill börja med att påminna om arrangörernas drivkrafter som förstås är att lyfta ett kulturellt uttryck, men lika ofta att skapa mötesplatser, sammanhållning och gemenskap på landsbygden, i staden, orten eller stadsdelen. Resultatet av de processerna, gemenskapen och det ofta kollektiva arbetet, har ett stort värde inte bara för publiken, artisterna/konstnärerna och arrangörerna själva utan även för kommunen. Arrangörernas ideella arbete blir en faktor när man i en kommun arbetar för sammanhållning, identitet och lokal utveckling och de blir på så sätt viktiga aktörer för kommuner.

När vi startade samarbetet med Götene kommun fick vi några frågeställningar som kulturavdelningen var särskilt angelägna om att vi skulle ha med oss.

Finns det en kulturpublik i Götene? Vilka arrangemang ska kommunen ansvara för och hur kan kommunen stärka både de arrangörer som redan har en etablerad verksamhet och nya som vill börja arrangera kultur? Kan arrangörsstöd vara en väg till mer verksamhet? Vill arrangörerna ha årliga träffar?

De här frågorna var helt rätta att ställa under Arrangörslyftet, eftersom det var de som även var mest relevanta hos våra intervjuade aktörer. Den mest komplexa frågan, finns det en kulturpublik i Götene svarar vi till slut ja på. Vi hör av de konst/kulturarrangörer som verkar i kommunen att man kan nå en publik om de rätta förutsättningarna finns: förankring i närmiljön, arrangörsstöd eller stöd med andra resurser samt förståelse och intresse för de här arrangörerna och mer samverkan kring scenkonsten. Vi hör behovet av en gemensam vision om vad kultur och konst kan betyda för kommunen och vi tror på ett gemensamt arbete för den visionen.

De s.o.l.-arrangörer som verkar på orten pratar inte självklart om kulturpublik eller kulturarrangemang, men vi tror att med uttalad vision om vad kulturen betyder för orten så kan man med olika strategier stärka efterfrågan, inriktning, kunskap och lust till mer konst och kultur hos de arrangörerna. Men vi menar också att de aktiviteter och arrangemang som s.o.l.-arrangörer genomför bidrar stort till att göra Götene till en attraktiv plats att leva på.

Så, publiken finns, arrangörer finns och med en kulturpolitisk vision och strategier för samordning och samverkan kan de hitta varandra. Och med någon form av arrangörsstöd utifrån arrangörers, eldsjälares och föreningsars behov, kan kommunen skapa rätt förutsättningar för ännu bättre villkor för befintliga arrangörer att verka och jämna väg för nya arrangörer.

Bilagor

Bilaga 1 – Strategi för arrangörsutveckling

Kultur i Väst och Riksteatern Väst är två aktörer i Västra Götaland med uppdrag att främja arrangörer och stärka området arrangörsutveckling. Parterna uppdrogs av Västra Götalands kulturnämnd att formulera förslag till en regional strategi för arrangörsutveckling. Med detta uppdrag ställs arrangörerna för första gången i fokus i ett samlat regionalt underlag. Det är ett viktigt synliggörande av deras verksamhet och av betydelsen av deras insatser – det är deras arbete som tar upplevelsen till publiken, på alla möjliga arenor, vid alla möjliga och omöjliga tider, många gånger med lika stort intresse för konsten som till den sociala dimensionen som ett kulturtillfälle utgör. En strategi för arrangörsutveckling handlar om allas rätt till konstnärliga upplevelser. Det är, kort sagt, en demokratisk fråga.

Kultur i Väst är en regional förvaltning med uppdrag att främja och genomföra regional kulturpolitik i Västra Götaland. En del av verksamheten handlar om att stärka och synliggöra arrangörers insatser för kulturella upplevelser i regionen. De viktigaste medlen för arrangörskonsulenter i det arbetet är samverkan med regionens kommuner. Det är i kommunerna man skapar förutsättningar för invånare att arrangera, för mångfalden av arrangörer och för de lokala arenor där invånarnas upplevelser kan ske.

Riksteatern Väst är ett samarbetsorgan för de lokala riksteaterföreningarna i Västra Götaland och ska verka för ett strategiskt och operativt arbete med arrangörsutveckling i regionen med fokus på scenkonst och civilsamhälle.

En viktig del i det arbetet är att väga samman samhällsliga perspektiv på scenkonstens funktioner med enskilda invånares och medlemmars intressen och behov. Riksteatern Väst verkar för en bred samverkan med många olika aktörer för att kunna stötta arrangörerna på bästa sätt.

Strategi för arrangörsutveckling

Arrangörer och arrangemang spelar en viktig roll för kulturliv och samhälle. Genom kulturella arrangemang inom offentliga och ideella strukturer främjas kreativ och social hållbarhet. Västra Götalandsregionens strategi för arrangörsutveckling ska därför verka för att synliggöra och betona arrangörers kapacitet och värde för kulturell, kommunal och regional utveckling samt att stärka invånarnas möjlighet att arrangera.

Med arrangörer avses i detta dokument personer och/eller organisationer som arrangerar publika kulturhändelser, till exempel ideella arrangörsföreningar, kommuner, studieförbund, kulturella institutioner, samfund, bygdegårdar etc.

Vidgat deltagande

I den genomlysning av musikarrangörer ”Allt ljus på arrangörerna” som Kultur i Väst genomförde 2013 framkom att flera av de hinder och den problematik arrangörer står inför i dag bidrar till ogynnsamma förhållanden för ett vidgat deltagande. Resultaten från genomlysningen används här som betydelsefulla utgångspunkter för analys av situationen för kulturarrangörer idag. Detta skapar förutsättningar för en långsiktig utveckling till ett kulturliv där utbud speglar och angår mångas verklighet, att resurser når fler och där viljan att arrangera möts av likartade förutsättningar i hela regionen. Vidgat deltagande handlar här om att alla invånare i Västra Götaland ska ha möjlighet att arrangera och utvecklas som arrangörer. Människors deltagande i kulturlivet är en rättighet oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktion, sexuell läggning eller ålder. Arbete med vidgat deltagande innebär därmed att aktivt verka för jämställdhet och jämställdhet samt motverka diskriminering och rasism.

Utmaningar och åtgärder

Regionens arrangörer står i denna kontext inför ett antal utmaningar. Strategin lyfter fyra områden av särskild vikt som påverkar arrangörers förutsättningar, här med förslag på åtgärder:

1. Tillgänglighet och att ha tillgång till handlar inte bara om hur man tillgängliggör på plats utan även om var kulturen finns och vilka som har möjlighet att nå och ta del av konst och kultur. Arrangörer som i dagsläget nås av resurser från offentlig verksamhet speglar i för låg grad samhället framför allt vad gäller etnisk bakgrund. Detta hämmar bredd inom arrangörsleden och begränsar möjligheter för invånarna att ta del av ett diversifierat kulturutbud.

– Arbeta för spridning och breddning av insatser genom prioritering av arrangörer som i nuläget inte nås av offentliga resurser.

2. Kommuner är ofta starka arrangörer utifrån uppdrag eller av nödvändighet när andra arrangörer inte är aktiva, ibland även för att säkerställa en bred representation av konstnärliga uttryck. Dessa strukturer kan bidra till otydliga roller i arrangörskapet och att andra tänkbara arrangörer inte alltid identifieras. När ansvar för att offentligt utbud ska nå bredare målgrupper uppdras till enskilda arrangörer ges de inte samtidigt rimliga resurser.

– Arbeta för ökad samverkan, sprida kunskap, identifiera roller och främja samverkansprojekt mellan kommuner och annan arrangerande verksamhet.

3. En stor del av arrangörers förutsättningar att verka och utvecklas lokalt hanteras inte strukturerat vilket gör att möjligheter till likartade förutsättningar för arrangörer i hela regionen försvåras. Arrangörers värde för lokal attraktionskraft uppmärksammas och tydliggörs ofta inte. Tillväxt av nya arrangörer samt vitalisering inom existerande arrangörsled har till stor del varit föreningarnas eget ansvar. Arrangörerna står för tillhandahållande av viktiga mötesplatser för kommuner och invånare, vilket inte alltid formuleras eller värdesätts i de kommunala strukturerna.

– Arbeta för ökad förståelse hos politiker och tjänstemän för arrangörers betydelse för kulturell utveckling och lokal profilering.

4. Arrangörsbegreppet håller på att relativiseras, arrangörskapet kommer med sannolikhet att utvecklas, nya former och aktörer träder fram och i allt större grad krävs det av aktörerna att vara både utövare, arrangör och producent, ofta samtidigt. Arrangörer efterfrågar mer och andra resurser för uppstart och bibehållen kontinuitet i sin verksamhet vilket kommer att ställa nya krav på organisationer som främjar och på de som är bidragsgivare. Detta utmanar dagens system, något som offentliga förvaltningar och bidragsgivare kommer att behöva förhålla sig till. Arrangörer möter även finansieringssystem som idag inte är uppdaterade och där traditionella organisationsformer ofta krävs för att nå offentliga resurser.

- Arbeta för en uppdatering av system genom modifiering av gamla organisations- och finansieringsmodeller.

Bilaga 2 – Arrangörer och representanter vi mött

Intervjuer:

Kommunalråd, Götene kommun
Kultursamordnare, Götene kommun
Kulturansvarig chef, Götene kommun
Leifs Teater
Ågårds kvarn
Föreningssekreterare
Mötesplats Hangelösa
Fristående konsertarrangör
Biografföreningen Göta Lejon
Götene konstförening
Kollängen Tingshus
Vårundan/Returrundan
Mötesplats Kinnekulle
Fritid Ungdom
Destinationsutvecklare Läckö-Kinnekulle
Götene pastorat
Lundsbrunns samhällsförening
Fri arrangör/utövare
Studieförbundet Vuxenskolan
Götene Fornminnes- och Hembygdsförening
Hällekis samhällsförening
Hällekis Folkets hus
Lidköpings E-Sportcenter
ABF Skaraborg
Götene tidning
Integrationssamordnare
Sparbanksstiftelsen Skaraborg
F.d. jazzklubbsarrangör
Flitig kulturbesökare

Enkätvar:

Två anonyma arrangörer

Bilaga 3 – Arrangörer i Götene

Leifs Teater

Arrangerar historiska spel, musik- och poesiaftnar

Ågårds Kvarn

Konstnär med planer på arrangemang inom exempelvis film och konst

Ingvar Svensson

Arrangerar välgörenhetskonsserter årligen på egen gård

Biografföreningen Göta Lejon

Driver biografen med 2-3 visningar/vecka

Götene konstförening

Konstförening med utställningar i Centrumhuset och del i Vårrundan/Returrundan

Kollängen Tingshus

Arrangerar bland annat konstutställningar och konserter

Vårrundan/Returrundan

Konst- och hantverksrundor runt Kinnekulle

Götene pastorat

Arrangerar konserter främst med kyrkornas körer. Bland annat årliga julkonserter med professionella artister.

Lundsbrunns samhällsförening

Arrangerar i Lundsbrunns bygdegård

Eva och Roy

Musiker som arrangerar konserter

Götene Fornminnes- och Hembygdsförening

Förening med hembygdsgård som arrangerar bland annat berättaraftnar

Hällekis samhällsförening/Hällekis Folkets Hus

Föreningar som bland annat driver uppbyggnad av det nedbrunna Folkets Hus i Hällekis

F.d. jazzklubben

Sedan länge nedlagd jazzklubb som nu åter börjat arrangera enstaka konserter i Götene

Parken

Folkparken där det bland annat arrangeras dansbandsevent

Utöver dessa finns etniska föreningar, bygdegårdar, hembygdsföreningar, samhällsföreningar, andra sociala föreningar och fristående arrangörer som arrangerar kultur mer sällan. Utövare såsom körer och orkestrar arrangerar ibland sina egna produktioner. Dessutom arrangeras kultur på krogar, restauranger, i kyrkor och samfund, på skolor, hos privatpersoner och inte minst inom kommunens arenor.

Med reservation för att det kan finnas felaktigheter om föreningar, att information fallit bort eller tillkommit samt för att vi med stor sannolikhet inte hittat alla aktörer som arrangerar kultur i Götene kommun.

Bilaga 4 – Intervju- och enkätfrågor

Intervjufrågor Till arrangörer i Götene

Namn

På föreningen och på den som intervjuas

Vilken roll har du i föreningen/organisationen?

- Vad arrangerar du/ni, genre, vuxen, barn osv?
- Hur många ideella timmar uppskattar du att du arbetar i din förening/organisation per vecka/månad/år?
- Hur många ideella timmar uppskattar du att alla i föreningen jobbar? För er som svarar för kommunen eller institutionen
- Vad arrangerar ni?
- Finns det andra aktörer som arrangerar inom samma genre?
- Hur stor del av din tjänst ägnar du åt arrangemang?
- Har ni detta i ert uppdrag eller arrangerar ni av nödvändighet?
- Vilka stöd söks mest?
- Vilka söker och vilka får?
- Vilka söker inte, saknar ni genrer, representativitet
- Hur/med vilka samverkar ni?
- Vilka behov/utmaningar har ni som kommun/arrangör/handläggare
- Vilka behov/utmaningar har ser ni att andra arrangörer har?

Drivkrafter och utmaningar

- Drivkrafter- vad driver dig/er att arbeta ideellt?
- Vad gör det lätt att vara arrangör i kommunen?
- Vad gör det svårt att vara arrangör i kommunen?
- Ser ni utmaningar som ni som arrangörer ställs inför/kommer möta

Om samverkan

- Samverkar ni med kommunen, på vilket sätt?
- Samverkar ni med andra föreningar/näringsliv/studieförbund osv, på vilket sätt?
- Upplever du/ni konkurrens från andra föreningar/organisationer/kommunen?
- Saknar ni samverkansmöjligheter med kommunen, med andra föreningar, med andra intressenter?
- På vilket sätt skulle ni vilja samverka?

Om kommunala och regionala förutsättningar och stöd

- Vilka/vilket stöd har ni från kommunen, regionen, nationellt, ex ekonomiska, administrativa, lokaler, osv?
- Stora eller små åtgärder/stöd som skulle underlätta för er som arrangör?

Om lokaler och scener

- Vart arrangerar ni?
- Fyller lokaler som finns tillgängliga i kommunen era behov, finns det bra, tillräckligt många, prismässigt överkomliga lokaler?
- Är ni lokalägare, hyr ni ut, till vad/vilka?

Om marknadsföring PR

- Hur marknadsför ni er, sociala medier, tidningar, annonsblad, osv?
- Var marknadsför ni er, geografiskt?
- Vad har ni för kunskap/möjligheter/resurser att arbeta med marknadsföring/PR?
- Saknar ni detta, behöver ni stöd? Annat
Hur arbetar ni med JMT (jämsällldhet, mångfald och tillgänglighet) och publikutveckling?

Frågor enkät

Vad heter din organisation?

Vad arrangerar du/ni?

Vad gör det lätt att vara arrangör i Götene?

Ser ni några svårigheter/hinder med att arrangera i Götene?

Finns det stora eller små åtgärder/stöd skulle underlätta för er som arrangör?

Vi vill visa vilken enorm resurs kommunen har i alla er som arbetar ideellt och undrar därför hur mycket tid du uppskattar att ni jobbar med er förening. Det kan vara allt från styrelsemöte till planering och genomförande av arrangemang, städning, föreningsmöten, affischering och annan marknadsföring, telefonsamtal, bidragsansökningar osv

Kultur i Väst 2017

Helen Liljedal

Astrid Ekermo